

прав дитини – батька або матір. Така вимога закону! Але ж фактично ці особи підозрюються у вчиненні злочину, відповідно зацікавлені встановленню істини при розслідуванні.

Стаття 63 Конституції надає право відмовитись давати показання відносно себе і своїх близьких. Відповідно, використовуючи можливість впливати на поведінку дитини, та свої законні права, батьки мають змогу ухилитись від відповідальності і продовжити знущатись над дитиною. Виникає замкнуте коло.

На наше переконання, необхідно виділити окрему категорію «Злочини проти дітей» та детально дослідити особливості їх розслідування, включаючи порядок дій працівників поліції (патрульних, слідчих), яким надійшла початкова інформація про жорстоке поводження з дитиною в родині. Курсанти, як майбутні поліцейські, повинні чітко знати процесуальні і тактичні особливості порядку дій в ситуації, коли виявляють такі злочини. Адже вони суттєво відрізняються від загальної процедури.

Хотілось би також запропонувати впровадження просвітницької діяльності для учнів середніх шкіл, їх батьків, вчителів, вчителів щодо наступних тематик: 1) небезпека спілкування з незнайомими особами в соціальних мережах 2) міри допустимості фізичних покарань дітей в рамках виховання; 3) способи заміни фізичних покарань дитини; 4) поняття і прояви педофільї та інших сексуальних відхилень в поведінці; 5) порядок виклику і звернення до патрульної поліції.

Запропонована консультативна робота з дітьми, їх батьками, вчителями може здійснюватись курсантами разом із викладачами та патрульними поліцейськими, що обслуговують територію навчальних закладів. Такий підхід дозволить не тільки попереджати й своєчасно виявляти злочини проти дітей, а й дозволить виконувати профорієнтаційне завдання – привертати увагу до діяльності поліції та можливості вступу на навчання до нашого університету.

Одержано 17.04.2018

УДК 343.982.3

Олександр Олександрович ОРЛОВ,

курсант групи Ф-1-14-7 ХНУВС

Науковий керівник: доцент кафедри криміналістики та судової експертології факультету № 1 ХНУВС кандидат юридичних наук, доцент Пазинич Т. А.

ПРО ВДОСКОНАЛЕННЯ БОЙОВОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ОЗБРОЄННЯ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Законом України «Про поліцію» від 2 липня 2015 року (далі – Закон) встановлені повноваження поліцейського застосовувати вогнепальну зброю в якості виключного, найбільш суворого заходу примусу. Пункт 4 статті 46 Закону містить чіткий перелік випадків, в яких поліцейський уповноважений застосувати зброю на ураження. Пункт 6 цієї ж статті вказує на випадки, коли зброя може застосована без попередження. Всі названі Законом випадки пов'язані із необхідністю поліцейського захистити своє життя і здоров'я, обов'язком захистити свого напарника, членів своєї сім'ї, пересічних громадян, а також виконанням покладених на нього завдань, зокрема звільнення заручників, затримання правопорушника та інших. І начебто все вірно, і Законом встановлено гарантії безпеки поліцейського. Але не все так просто!

Так, пунктом 9 статті 46 заборонено застосовувати вогнепальну зброю в місцях, де може бути завдано шкоди іншим особам, а також вогнебезпечних та вибухонебезпечних місцях.

Приймаємо до уваги той факт, що офіційно на озброєнні поліцейського Національної поліції України знаходиться пістолет Форт-17, а фактично в користуванні перебуває ще ПМ (обидва з набоями 9 мм). Відповідно тактико-технічної характеристики при пострілі з цих пістолетів вбивча сила кулі зберігається до 300–350 метрів. Ці дані дають підстави для висновку про те, що в межах міста застосовувати названі види зброї Законом заборонено.

Адже, дослідження механізму пострілу з пістолетів Форт-17 і ПМ, а також пробивної сили кулі 9 мм, свідчить про те, що навіть прицільний постріл у правопорушника може ушкодити сторонню людину або пошкодити небезпечний об'єкт (наприклад, газопровід будинку). А, більшість випадків застосування вогнепальної зброї поліцейськими пов'язана із вогнем на відстані до 10 метрів. В таких умовах куля, потрапивши в тіло правопорушника, пробиває його наскрізь і продовжує рух, зберігаючи вбивчу силу як мінімум ще 100 метрів. А, на цій дистанції можуть бути вражені люди: пересічні громадяни, заручники, інші поліцейські.

Для вирішення зазначеної проблеми, на нашу думку, необхідно, крім внесення відповідних змін до пункту 9 статті 46 Закону України «Про поліцію», переглянути характеристику набоїв для зброї поліцейських. Зокрема, впровадити використання патронів з так званими експансивними кулями. Розглянемо особливості цих боєприпасів.

Експансивна куля (від англ. *Hollow point bullet*) – особливий вид боєприпасів, що характеризується наявністю в верхній головній частині кулі виїмки. Така будова кулі призводить до того, що при потрапленні в перешкоду (тіло людини, наприклад) куля нібито «розкривається». Звідси й назва – від англ. *Expansion* – розширення, розкривання.

Досліджуючи історію появи і використання експансивних куль, слід звернути увагу на те, що ці набої вперше широко використовувала англійська армія під час бойових дій 1897–1898 роках. Кулі демонстрували тоді вражаючу забійну силу. Поранені солдати не тільки не могли продовжувати бій, їх важко було врятувати від крововтрати і масивних ушкоджень, що спричиняла розгортання кулі, які перекидалась у рановому каналі. Вигодовлялись ці боєприпаси на початку XIX століття на одній з британських фабрик, розташованої на території Індії.

Згодом, міжнародною спільнотою було визнано використання експансивних куль негуманним. Так, у 1979 році на Міжнародній конференції ООН по забороні та обмеженню застосування конкретних видів зброї, ці набої були заборонені у використанні збройними силами держав у конфліктах.

Оскільки заборона на використання експансивних куль поширювалась тільки на регулярні армії та військові дії, даний тип боєприпасів залишався на озброєнні органів правопорядку ряду країн. Також експансивні кулі активно використовуються для полювання на середню та велику дичину.

Основною перевагою цих набойів є знижений ризик рикошету та велика зупиняюча дія. Особливість траєкторії їх руху обумовлює те, що вони завдають максимальних пошкоджень тканинам і органам в тілі людини, спричиняють сильний больовий шок і значну крововтрату, зупинити яку практично неможливо. Експансивні кулі, потрапляючи в тіло, розкриваються всередині, подібно до квітки («квіти смерті»). При цьому утворюються характерні рвані рани і об'ємні пошкодження внутрішніх органів на тілі людини. Здатність миттєво зупинити нападника при виключеному рикошеті або пробитті навиліт найбільш затребувана в правоохоронних органах. Такі кулі можуть використовуватися там, де інші боеприпаси можуть призвести до спричинення серйозних побічних пошкоджень. Наприклад, пошкодити заручників, або обшивку літака чи прилади. Такі снаряди дозволять уникнути випадкових жертв в разі перестрілки в людних місцях, адже кулі будуть просто застрягати в перешкодах або в тілі злочинця.

Набої, споряджені експансивними кулями не мають ідеальної балістичної форми, тому їх використання ефективне тільки на порівняно коротких дистанціях.

Необхідно зазначити, що експансивні кулі як боеприпаси вже стоять на озброєнні правоохоронців в багатьох країнах світу, зокрема активно використовують підрозділами спеціального призначення. На цей досвід слід звернути увагу і розглянути можливість впровадження використання експансивних куль як боеприпасів Національної поліції України.

Одержано 17.04.2018

УДК 343.98

Олена Юрїївна ЦЕБИНОГА,

курсант групи Ф1-302 ХНУВС

Науковий керівник: старший викладач кафедри криміналістики

та судової експертології факультету № 1 ХНУВС Безсонна Т. Ф.

КРИМІНАЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИЯВЛЕННЯ ПІДРОБКИ ДОКУМЕНТІВ

Стрімкий розвиток суспільних відносин, особливо в умовах науково-технічного та економічного прогресу зумовлює виникнення нових способів підробок та впровадження в обіг підроблених документів. Актуальність дослідження даної тематики зумовлена досить високим практичним рівнем злочинів пов'язаних з підробкою документів, виявлення та вилучення з обігу підроблених документів. Частково, це обумовлено прогалинами кримінально-правового регулювання даних злочинів. Проаналізувавши статистику злочинів пов'язаних з підробкою документів, було зроблено висновок, що існує певна неузгодженість кримінально-правових норм між собою, в яких підроблений документ виступає і предметом і засобом вчинення злочину.

Проблематикою вивчення та дослідження підробки документів та криміналістичних способів їх виявлення займалися такі видатні вчені як П.Д. Біленчук, І.О. Возгрін, Ю.М. Грошевий, І.І. Когутич, В.А. Колесник, С.А. Шейфер, В.Ю. Шепітько, І.М. Якимов та ін. Але, незважаючи на велику кількість наукових праць та доробок існує необхідність подальшого наукового дослідження даної проблематики.

Під підробкою криміналісти розуміють виготовлення документів шляхом повної фальсифікації документа та його складових елементів. Загалом в науці «криміналістика» виділяють наступні види підробок: інтелектуальну підробку та матеріальну підробку.

Під інтелектуальною підробкою слід розуміти, таку підробку за якою в оригінал документа вносяться завідомо неправдиві відомості чи інформація (наприклад, до диплома про отримання вищої освіти вноситься інформація про особу, яка не перебувала на навчанні у даному закладі і взагалі до нього не вступала).

Під матеріальною підробкою слід розуміти, такий вид підробки за якої підробляється сам документ (повністю або частково). При повній матеріальній підробці документ сфабрикований повністю, при частковій матеріальній підробці – в справжній документ вносяться завідомо неправдиві відомості чи інформація, шляхом заміни фотознімку, підчищення, дописування, травлення, змивання чи заміни частини документа (наприклад, видалення сторінок документа, вклеювання сторінок з одного документа до іншого).

Особливості виявлення підробки документів полягають в тому, що інтелектуальну підробку можуть встановити як слідчий, так і оперативний працівник, наприклад шляхом співставлення та перевірки інформації. А матеріальну підробку – тільки в процесі криміналістичного дослідження документа. При криміналістичному дослідженні документа особливо важливу роль відіграє сам процес виявлення та вилучення з місця події підробленого документа.

Саме під час такої слідчої (розшукової) дії, як огляд місця події від слідчого та експерта (при його залученні) залежить подальший хід справи, оскільки якщо при проведенні огляду допустити втрату чи пошкодження документа, який може виступати засобом чи предметом вчинення злочину, чи взагалі через недбалість відкинути такі документи, що в подальшому можуть бути визнані доказами в кримінальному провадженні, наслідком може стати звільнення особи від кримінальної відповідальності, що взагалі суперечить Конституційним засадам та засадам здійснення досудового розслідування.

Одержано 17.04.2018

